

Ю. І. Трикашна, асистент
Київський національний
університет
імені Тараса Шевченка

АЛЬТЕРНАТИВНІ ПІДХОДИ ДО КОНТРОЛЮ І ОЦІНЮВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ

В нашому дослідженні засобом формування соціокультурної компетентності (СКК) є автентичні художні фільми (АХФ). Використання АХФ для формування в майбутніх філологів СКК, як і будь-яке інше навчання, неможливе без налагодження ефективного зворотного зв'язку, який повинен своєчасно та об'єктивно інформувати викладачів про успішність опанування студентами предмета навчання. Роль цього зв'язку виконує контроль і оцінювання (КіО) [1].

Реалізацію КіО СКК справедливо вважають однією з проблемних сфер сучасного мовного тестування як на теоретичному, так і на практичному рівнях, що засвідчують праці вчених (I. Alvarez, M. Byram, P. Broadfoot, A. E. Fantini D. L. Lange, R. A. Schultz, L. Sercu). Це пов'язано з тим, що проблема визначення конструкта (або сукупності об'єктів контролю) СКК дотепер не розв'язана.

Нами виокремлено такі складники *структури СКК*: а) *когнітивний* (декларативні знання, що подають за допомогою основного джерела (кіноекрана) і додаткових (текстових) джерел; б) *поведінковий* (уміння використовувати знання у власній комунікативній поведінці); в) *афективно-аксіологічний* (ставлення до іноземної культури (ІК) та усвідомлення себе як носія рідної культури). Зазначені компоненти СКК є об'єктами не лише навчання, а й КіО.

Для перевірки ставлень до ІК неможливо застосувати тестовий контроль, тому необхідно використовувати альтернативні інструменти КіО. Такими вважають опитування, взаємо- й самооцінювання, портфоліо. За допомогою цих

методів можна простежувати протягом певного відрізка часу, як змінюються ставлення тих, хто вивчає іноземну мову до ІК і її представників, а також до себе. До цього переліку альтернативних інструментів КіО можна віднести розроблений нами журнал соціокультурних спостережень («Журнал СКС»), що використовує викладач для моніторингу індивідуального прогресу студента в оволодінні ІК.

«Журнал СКС» – це папка із запропонованою матрицею, що містить вправи / завдання для самостійного виконання студентами та пропонує завдання для фіксування СК спостережень і рефлексії виявів культури, продемонстрованих в АХФ. По-перше, «Журнал СКС» забезпечує позааудиторну роботу студентів необхідними матеріалами; по-друге, виконує роль скарбнички СК інформації, що проаналізована й зафіксована студентом; по-третє, він допомагає викладачеві відстежувати індивідуальний прогрес студента в оволодінні ІК, оскільки наочно демонструє його зусилля й досягнення в зборі, аналізі та синтезі СК інформації.

Цілі використання «Журналу СКС» полягають у самостійній фіксації й аналізі студентом СК інформації, отриманої під час перегляду запропонованих викладачем фрагментів АХФ в аудиторії або поза нею; розвиток СК спостережливості в процесі роботи з АХФ та іншими додатковими аутентичними матеріалами; розвиток СК рефлексії через аналіз СК фактів, явищ, ситуацій; виконанні функції КіО результатів роботи.

Використання «Журналу СКС» також допомагає виконати низку *завдань*, а саме: стимулювати навчальну мотивацію студентів та сприяти розвитку їхньої самостійності, у майбутньому – й автономії; розвивати творчі здібності студентів під час оформлення результатів самостійної роботи; використовувати зафіксовану студентами СК інформацію як стимул до обговорення в аудиторії; надати студентам змогу бачити прогрес своєї роботи та її фінальний результат.

Література

1. Sercu L. Assessing Intercultural Competence: More Questions than Answers // Testing the Untestable in Language Education / ed. by A. Paran, L. Sercu. Clevedon: Multilingual Matters, 2010. P. 17-34.